

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA THƯ VIỆN - THÔNG TIN**

**TRANG THIẾT BỊ THƯ VIỆN VÀ TRUNG TÂM
THÔNG TIN CỦA MỘT SỐ TRƯỜNG ĐẠI HỌC
TRÊN ĐỊA BÀN HÀ NỘI**

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

**GIÁO VIÊN HƯỚNG DẪN : TH.S NGUYỄN HỮU NGHĨA
SINH VIÊN THỰC HIỆN : HÀ THỂ BÔN
LỚP : THƯ VIỆN THÔNG TIN 38A**

HÀ NỘI - 2010

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	4
CHƯƠNG 1: KHÁI QUÁT CHUNG VỀ TRANG THIẾT BỊ THƯ VIỆN	9
1.1 Vai trò của các trang thiết bị sử dụng trong thư viện.....	9
1.1.1 Trang thiết bị với sự phát triển chung của thư viện.....	10
1.1.2 Trang thiết bị trong các hoạt động của thư viện	13
1.2 Một số trang thiết bị sử dụng trong thư viện.....	18
1.2.1 Trang thiết bị dùng chung trong thư viện.....	18
1.2.2 Trang thiết bị dùng riêng trong thư viện	22
CHƯƠNG 2: TRANG THIẾT BỊ CỦA MỘT SỐ THƯ VIỆN VÀ TRUNG TÂM THÔNG TIN TRƯỜNG ĐẠI HỌC TRÊN ĐỊA BÀN HÀ NỘI	30
2.1 Các thiết bị dùng chung trong thư viện	32
2.1.1 Hệ thống giá sách	34
2.1.2 Bàn ghế.....	35
2.1.3 Tủ mục lục.....	36
2.1.4 Hệ thống điều hòa, quạt.....	37
2.1.5 Máy in.....	37
2.1.6 Máy photocopy.....	39
2.1.7 Máy scan.....	40
2.1.8 Một số trang thiết bị khác.....	40
2.2 Các thiết bị dùng riêng trong thư viện.....	41
2.2.1 Hệ thống máy tính.....	43

2.2.2	Máy đọc mã vạch	47
2.2.3	Máy nạp/khử từ	50
2.2.4	Cổng từ.....	51
2.2.5	Thiết bị RFID	52
2.2.6	Máy in mã vạch.....	54
2.2.7	Đầu đọc vi phim, vi phiếu	55
2.2.8	Hệ thống máy chiếu.....	56
2.2.9	Máy in phiếu yêu cầu	56
2.2.10	Hệ thống camera	57
2.2.11	Máy hút ẩm	58
2.2.12	Máy hút bụi	58
2.2.13	Một số thiết bị khác.....	59
2.3	Nhận xét.....	60
2.3.1	Ưu điểm	60
2.3.2	Hạn chế.....	62
CHƯƠNG 3: GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ SỬ DỤNG TRANG THIẾT BỊ TẠI CÁC THƯ VIỆN VÀ TRUNG TÂM THÔNG TIN TRƯỜNG ĐẠI HỌC TRÊN ĐỊA BÀN HÀ NỘI.....		65
3.1	Đối với các thư viện trường đại học	65
3.1.1	Sử dụng hiệu quả nguồn kinh phí đầu tư	65
3.1.2	Xây dựng một mẫu tiêu chuẩn về trang thiết bị thư viện.....	66
3.1.3	Thu hút các dự án đầu tư vào trang thiết bị thư viện	67
3.1.4	Tăng cường đầu tư những thiết bị hiện đại, ...	67
3.1.5	Có biện pháp bảo quản tốt các trang thiết bị trong thư viện	69

3.1.6 Tăng cường hợp tác giữa các thư viện	70
3.1.7 Đào tạo cán bộ thư viện trong khâu sử dụng thiết bị	70
3.1.8 Hướng dẫn bạn đọc sử dụng thiết bị trong thư viện.....	71
3.2 Đối với Nhà nước	71
3.2.1 Hỗ trợ về mặt kinh phí.....	71
3.2.2 Quan tâm bằng các văn bản.....	72
KẾT LUẬN	73
TÀI LIỆU THAM KHẢO	74
PHỤ LỤC	76

LỜI NÓI ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Điều 9 của pháp lệnh Thư viện Việt Nam đã khẳng định:

“ Thư viện được thành lập khi có những điều kiện sau:

1. Vốn tài liệu thư viện;
2. Trụ sở, trang thiết bị chuyên dùng;
3. Người có chuyên môn, nghiệp vụ thư viện;
4. Kinh phí đảm bảo cho thư viện hoạt động ổn định và phát triển”

Nhưng trên thực tế nghiên cứu, các nhà nghiên cứu về thư viện đã đặt rất nhiều sự quan tâm vào vốn tài liệu, cán bộ thư viện và kinh phí thư viện nhưng lại không có nhiều người đề cập tới trang thiết bị thư viện. Trong khi đó, với sự phát triển không ngừng của thư viện theo hướng hiện đại hóa thì các trang thiết bị đã trở nên vô cùng quan trọng. Bất cứ một thư viện nào, cũng cần tới trang thiết bị và coi nó như một thành phần không thể thiếu để thư viện có thể tồn tại và phát triển. Một thư viện không có trang thiết bị thì sẽ rất khó khăn trong việc thực hiện chức năng nhiệm vụ của mình, cũng như việc phục vụ bạn đọc.

Trong thư viện có nhiều loại trang thiết bị được sử dụng vào nhiều công việc khác nhau. Có những loại mang tính đặc thù mà thư viện nào cũng có, ví dụ như hệ thống giá sách, bàn ghế... Chúng dường như quen thuộc nhưng lại là những thiết bị cần thiết phải có ở mọi thư viện. Thư viện không thể đi vào hoạt động nếu như thiếu đi những thiết bị này. Bên cạnh đó, với sự phát triển của xã hội nói chung và công nghệ thông tin nói riêng giúp cho thư viện có

thể trang bị cho mình những trang thiết bị tiên tiến, hiện đại hơn. Những thiết bị này sẽ góp phần rất lớn trong các hoạt động của thư viện như: sắp xếp, bảo quản, kiểm kê.... Bên cạnh các thư viện truyền thống, xã hội đã và đang hình thành những những loại hình thư viện hiện đại như thư viện điện tử, thư viện số. Đi đôi với chúng là các trang thiết bị tiên tiến phục vụ đắc lực cho công tác thư viện. Có thể kể đến như hệ thống an ninh thư viện, máy đọc mã vạch... Và để có thể khai thác hết chức năng của thư viện thì những công cụ này là không thể thiếu.

Với những đòi hỏi đó, các trang thiết bị đã trở thành một yếu tố rất được quan tâm trong công tác thư viện. Tất cả các thư viện cần tổ chức cho mình một hệ thống các trang thiết bị hoàn thiện để có thể nâng cao hiệu quả hoạt động của thư viện - đặc biệt đối với thư viện và trung tâm thông tin khối các trường đại học thì trang thiết bị đóng vai vô cùng quan trọng, nhằm phục vụ nhu cầu học tập, nghiên cứu và giảng dạy của sinh viên và cán bộ, giảng viên.

Nhận thức được vai trò của các trang thiết bị đối với hệ thống thư viện nói chung và đối với thư viện trường đại học nói riêng, được sự hướng dẫn của Thầy giáo, Thạc sĩ Nguyễn Hữu Nghĩa, tôi đã quyết định lựa chọn đề tài: **“Trang thiết bị của một số thư viện và trung tâm thông tin trường đại học trên địa bàn Hà Nội”** làm đề tài khóa luận tốt nghiệp cử nhân ngành Thư viện Thông tin của mình. Hy vọng những kết quả nghiên cứu trong khóa luận sẽ góp phần nâng cao ý nghĩa của các trang thiết bị thư viện và qua đó sẽ giúp cho các thư viện ý thức rõ hơn được về vai trò của các trang thiết bị thư viện trong hoạt động của mình.

2. Mục tiêu nghiên cứu

— Khảo sát trang thiết bị thư viện và trung tâm thông tin tại một số thư

viện trường đại học trên địa bàn Hà Nội: chủng loại, chức năng và tình hình sử dụng các trang thiết bị tại các Thư viện và Trung tâm Thông tin.

— Đưa ra những nhận xét về ưu, nhược điểm trong việc ứng dụng trang thiết bị tại thư viện và trung tâm thông tin một số trường đại học tại Hà Nội, từ đó đưa ra một số đề xuất, kiến nghị nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng trang thiết bị trong thư viện và trung tâm thông tin thư viện các trường đại học nói chung và các trường đại học được khảo sát nói riêng.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

— *Đối tượng nghiên cứu*: trang thiết bị thư viện và tình hình sử dụng chúng

— *Phạm vi nghiên cứu*: thư viện và trung tâm thông tin 4 trường đại học trên địa bàn Hà Nội: Đại học Bách khoa, Đại học Giao thông Vận tải, Đại học Luật Hà Nội, Đại học Sư phạm Hà Nội. Sau đây xin được gọi tắt là: Thư viện Tạ Quang Bửu thay cho Thư viện trường Đại học Bách khoa, Thư viện Đại học Giao thông thay cho Thư viện trường Đại học Giao thông Vận tải, Thư viện Đại học Luật thay cho Thư viện trường Đại học Luật Hà Nội, Thư viện Đại học Sư phạm thay cho Thư viện trường Đại học Sư phạm Hà Nội.

4. Phương pháp nghiên cứu

Trong quá trình nghiên cứu để đạt được những kết quả nghiên cứu tốt nhất, bài nghiên cứu có sử dụng kết hợp các phương pháp sau:

- Phân tích, tổng hợp thông tin từ nguồn tài liệu giấy, các website.
- Khảo sát thực tế tại thư viện và trung tâm thông tin của các trường đại học: Bách khoa, Giao thông Vận Tải, Luật, Hà Nội.
- Phỏng vấn cán bộ thư viện về tình hình sử dụng trang thiết bị tại thư viện của họ để có chứng cứ xác thực chứng minh cho kết quả của bài nghiên cứu.

- Thống kê, so sánh những kết quả của quá trình khảo sát, nghiên cứu.

5. Ý nghĩa đề tài

Đây là một đề tài mới, chưa có một công trình nào trước bài nghiên cứu nghiên cứu sâu về mảng trang thiết bị thư viện. Do đó, thông qua kết quả của việc khảo sát trang thiết bị thư viện và trung tâm thông tin tại thư viện một số trường đại học trên địa bàn Hà Nội sẽ góp phần làm rõ và nâng cao hơn nữa vai trò của các trang thiết bị trong công tác thư viện. Từ đó đưa ra những đề xuất nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng của các trang thiết bị đối với các thư viện và trung tâm thông tin trường đại học.

Tác giả hy vọng đề tài có thể là nguồn tài liệu tham khảo quan trọng cho những người quan tâm tới công tác nghiên cứu và sử dụng các trang thiết bị sử dụng trong thư viện. Đồng thời hỗ trợ cho cán bộ thư viện nâng cao hiệu quả sử dụng trang thiết bị trong các khâu công tác trong thư viện.

6. Bố cục đề tài

Ngoài lời nói đầu, kết luận, danh mục tài liệu tham khảo và phụ lục còn được nội dung nghiên cứu được chia thành 3 chương:

Chương 1: Khái quát chung về trang thiết bị thư viện

Chương 2: Trang thiết bị của một số thư viện và trung tâm thông tin trường đại học trên địa bàn Hà Nội

Chương 3: Giải pháp nâng cao hiệu quả sử dụng các trang thiết bị tại các thư viện và trung tâm thông tin trường đại học trên địa bàn Hà Nội

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đoàn Phan Tân (2001), Thông tin học: Giáo trình đại học thư viện, Nxb Đại học Quốc Gia, Hà Nội.
2. Lê Văn Việt (2000), Cẩm nang nghề thư viện, Văn hoá Thông tin, Hà Nội.
3. Nguyễn Tiên Hiền, Bài giảng trụ sở trang thiết bị thư viện, Hà Nội.
4. Nguyễn Tiên Hiền, Kiều Văn Hót (2005), Tổ chức và bảo quản tài liệu, Trường Đại học Văn hóa, Hà Nội.
5. Peter, Boshier, Công cụ hỗ trợ và trang thiết bị.
6. Pháp lệnh Thư viện (2000), Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
7. Quyết định số 13/2008/QĐ-BVHTTDL về việc ban hành quy chế mẫu tổ chức và hoạt động thư viện trường đại học, Bộ trưởng Bộ Văn hóa Thể thao & Du lịch.
8. Quyết định số 65/2007/QĐ-BGDĐT quy định về tiêu chuẩn đánh giá chất lượng giáo dục trường đại học, Bộ Giáo dục và Đào tạo.
9. Tài liệu hướng dẫn sử dụng trung tâm tài nguyên thông tin-thư viện (2007), Trung tâm Thông tin – Thư viện Đại học Giao thông Vận tải, Hà Nội.
10. <http://gralib.hcmuns.edu.vn/greenstonelib/library?site=localhost&a=p&p=about&c=thietbi&ct=0>
11. <http://thuvientre.wordpress.com/2007/07/25/>
12. <http://www.thuvien.net/cong-nghe-thu-vien/trang-thiet-bi-ho-tro-thu-vien>
13. <http://www.vnulib.edu.vn/?PageID=PublicPage&type=inner&ContentID=EEF40011-ACC3-4AC3-96EC-5910312DA2E9>